

FERTŐSZÖGI PÉTER

Művészettörténész, a BÁV Aukciósház és Záloghitel Zrt. művészeti igazgatója, a BÁV Becsüs Akadémia vezetője, a Kovács Gábor Művészeti Alapítvány kuratóriumának korábbi elnöke.

● Üzlet vagy a szépség élvezete?

A műtárgypiac, mint ahogy a nevében is benne van, cseréről, adás-vételről szól. Egyértelmű tehát, hogy az üzlet egy sajátos szférájáról beszélünk. Valóban? És mi a helyzet az élménnyel, a szépség megfizethetetlen élvezetével, a beárazhatatlan kulturális értékekkel? Együtt élni egy képpel vagy szoborral varázs, olyan alapvető érték, mint az egészség és a barátság, vagy műtárgyat venni többé-kevésbé kockázatos, kiszámított, mégis néha komoly meglepetéseket okozó befektetés?

Fertőszögi Péter szerint mindkettő, és mindkettővel kapcsolatban bőséges a mondanivalója. Megmutatja, hogyan tudjuk valóban élvezni a műtárgyat, hogyan tudunk felkészülni a befogadásukra, hogyan tudjuk másokkal is megosztani egy-egy mű iránti csodálatunkat. Egyúttal azt is elmagyarázza, hogyan alakul ki egy mű értéke, mi emeli és mi csökkenti azt, melyek a jelenlegi műtárgypiaci trendek, és mi mindent kell figyelembe vennie és megtanulnia annak, aki befektetéseit a műtárgyak segítségével kívánja megsokszorozni.

● Műgyűjtés és mecenatúra a 21. században

A „mecenás” szóról még mindig leginkább a Mediciek jutnak eszünkbe, pedig a művészet pártfogásának századunkban is kiemelt a jelentősége külföldön és Magyarországon egyaránt. Ma a művészek és a művészet pártolását azonban hol szponzorációnak, hol társadalmi felelősségvállalásnak hívjuk. Fertőszögi Péter szeretné azt hinni, egyre több itthon is az olyan tehetséges ember és szervezet, aki és amely felismerve felelősségét a közösség iránt, tudatosan áldoz a kulturális szféra működtetésére, a kultúra – és így a képzőművészet – fenntartására és az emberek széles köréhez való eljuttatására.

Mégis azt látjuk, egyelőre kevés Magyarországon a mecenás. Mi lehet az oka? A vizuális kultúra – oktatásban is gyökerező – hiányosságai? A médiában tapasztalható csend a kultúra körül, a kulturális műsorok hiánya? Az amerikaiánál kevésbé kedvező adózási jogszabályi körülmények? A társadalmi felelősségvállalástól való általános „húzódózás”? Keressük együtt a válaszokat!

● Hogyan működik a hazai és nemzetközi műtárgypiac? – Az árverések titokzatos világa

Hogyan épül fel itthon és külföldön a műpiac, melyek a legfontosabb eltérések? Kik a kulcsszereplői? Mi mozgatja a műtárgypiacokat? Milyen volt a műkereskedelem helyzete a rendszerváltás előtt és az azt követő években, merre tart most a világ? Melyek azok az eszközök, csatornák, helyszínek, ahol a művész, a kereskedő, a gyűjtő, a művészettörténész, a közgyűjtemény felelőse találkozik? Ezen kérdések mentén ad áttekintést a műkereskedelem sokunk számára titokzatos világáról Fertőszögi Péter. Akkor is, ha csak tájékozottabbak szeretnénk lenni, és akkor is, ha mi magunk is szeretnénk szereplőivé válni.

Képet fest például az aukciók külső szemlélő számára zavarba ejtő, teátrális és vonzó jelenségéről, a szigorú szabályok, a szertartás és a pszichológia szerepéről az adás-vételben. Előadásából megtudjuk, hogyan alakultak ki az árverések, melyek a legfontosabb aukciós házak, milyen „szertartásrendek” uralkodnak, végső soron mi történik egy árverés során a teremben – vagy manapság az online térben.

● **Meghökkenítő mesék – Elhíresült műtárgyhamisítások, történelmi műkincslopások**

Amikor egy-egy kép, műalkotás több tíz- vagy akár százmillió forintot ér, nagy a kísértés: a történelemben és napjainkban sem ritka a műtárgyhamisítás vagy éppen a műkincsek ellopása. Cikkek, tanulmányok, konferenciák sora mellett dokumentumfilmek és persze fikciós alkotások is gyakran foglalkoznak az egyfelől izgalmas, másfelől roppant bosszantó és a művészeknek, a művészeti életnek és piacnak egyaránt komolyan ártó botrányokkal. Éppúgy, ahogy például a kiberbiztonság terén, úgy tűnik, a bűnözők itt is egy lépéssel előrébb járnak, mint akik a rendkívüli szaktudást és a modern technikát ötvözve a hamisítás felderítésére és a csalások, lopások megelőzésére töreksenek. A macska-egér harc tehát folytatódik, újabb és újabb tanulságos és sokszor szórakoztató történeteket kínálva számunkra. Még az is megtörténik, hogy egy hamisnak vélt kép bizonyul végül eredetinek...

● **Miről mesélnek a műtárgyak? Történetek egy órában**

Vannak képzőművészeti alkotások, műkincsek, amelyeket első pillanatban érteni vélünk, és vannak művek, amelyek fejtöresre készítenek. Valójában minden műtárgy gazdag történetet hordoz: Ki, mikor és hol készítette? Milyen indíttatásból, milyen körülmények között készült? Egyáltalán, ismerjük ezeket az alapvető tényeket? Ki lett a mű tulajdonosa, hová került? Milyen viszontagságok érték „élete” során? Milyen technikával készült? Volt-e restaurálva? Milyen szerepet játszik a művész életművében? Hogyan viszonyultak hozzá a kortársak és az utókor? Milyen szerepet játszik az egyetemes művészettörténetben? Ki kutatta, ki derítette fel a történetét? ...és voltaképpen hogyan értelmezzük?

Fertőszögi Péter nemcsak a szakértő kiemelkedő tudásával, hanem szeretettel, a történetmesélés hangján vezeti be hallgatóságát egy-egy műtárgy sajátos világába.